

פרשת ויחי

נושא השבוע: מסורת משפחתית

מה בפרשה

- **ברכת יעקב לאפרים ומנשה** – יוסף בא עם בניו, אפרים ומנשה, ויעקב בירך אותם שיחשבו כבניו לכל דבר.
- **הברכות לבנים** – יעקב קרא לבניו והשמיע את דבריו ביחס אליהם. הדברים רומזים ברובם לקורות השבטים בימי כיבוש כנען והאחזות בארץ. הדברים נאמרו בקצב שירי ורבים בהם הביטויים הסתומים.
- **"לו ישטמנו יוסף"** – האחים חששו כי יוסף התייחס אליהם בידדות רק בזכות אביהם וכי עם מותו הוא יבקש לנקום בהם. אולם יוסף מבהיר להם כי מחל להם.
- **צוואת יוסף ומותו** – יוסף ביקש להיקבר בארץ המובטחת וגופתו החנוטה הושמה בארון במצרים.

נושא השבוע

כשהיה יעקב על ערש דווי קרא לכל בניו והשמיע להם מעין **צוואה** נבואית שבה תיאר את **עתידם** ואת **עתיד האומה**. בפסוק המצוטט בספר לתלמיד, מתוארים דברי הפתיחה בהם פונה יעקב לכל בניו. בהמשך יופיעו הדברים המיועדים לכל אחד מן **הבנים**. אמנם נזכרת המילה "ברכה" בסוף דברי יעקב והדברים נקראים במסורת היהודית "**ברכות יעקב**", אך למעשה בחלק מן המקרים אין מדובר כלל בברכות אלא דווקא בדברי **גינוי**, ולעתים אף נזכרים אירועים שקרו **בעבר** ולא דווקא **העתיד** לבוא.

"משה קיבל תורה מסיני,
ומסרה ליהושע,
ויהושע לזקנים,
וזקנים לנביאים,
ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה."
(אבות פרק א', משנה א')

קריאת המדרש ודיון

מדרש זה הינו תיאור של דרך העברת ה"תורה שבעל-פה" – היא התורה שעל פי המסורת משה קיבל בהר סיני בארבעים היום ששהה שם. היא נקראת כך משום שבמשך כאלף שנים היא עברה בעל-פה בלבד מדור לדור. עד שלבסוף הועלתה על הכתב כדי שלא תשכח.

ניתן לשאול את התלמידים אילו **מסורות** יש אצלם במשפחה? (הדבר יכול להיות קשור לחגים, שירים, אוכל או אפילו דרכי ניקיון מסוימות). אפשר לשאול את התלמידים כמה **שנים/דורות** עוברות המסורות במשפחה? בשביל שמסורת תעבור במשך **שנים רבות** היא צריכה להיות **חשובה** כל כך, כך שלא ירצו לוותר עליה.

מכאן ניתן לעבור ולדון בהעברת ה**תורה שבעל-פה**: איך מעבירים תורה בעל-פה? יושבים ומשננים אותה (לכן היא נקראת: משנה). כאשר אדם אחד מעביר לשני (משה ליהושע) יש פחות סיכוי להשמטות וטעויות. מה קורה ככל שגדל מספר האנשים שמעבירים? יש יותר סיכוי לטעות (ניתן להדגים זאת במשחק "טלפון שבור").

העברת התורה שבעל-פה הייתה **חשובה** מאוד ואסור היה שיפלו טעויות בהעברתה, כיוון שראו שהיא הולכת ומשתכחת, החליט להעלותה על הכתב כדי שלא תישכח.

מ
ד
ר
ש

